

TƏSVİRİ SƏNƏT

UOT747.

Asif Etibar oğlu Nəsrullazadə
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
magistrant
E-mail: asifnasrullazade@gmail.com

MÜASİR QRAFİK DİZAYNDA İNNOVATİV İSTİQAMƏTLƏR

Xülasə: Müasir qrafik dizaynın innovativ aspektləri texnoloji inkişaflarla birləşərək bu sahədə yeni perspektivlər təklif edir. Rəqəmsal təsvirin genişləndirilməsi 3D modelləşdirmə, AR və VR kimi texnologiyalarla interaktiv təcrübələr yaratmağa imkan verir. Tipoqrafiya məna və emosiyaları vurğulayan unikal şriftlər və типографик иерархия ilə yenidən müəyyən edilir. Minimalizm təmiz xətlər və sadə rəng palitraları ilə ünsiyyəti aydınlaşdırsa da, rəngin immersiv istifadəsi və gözlənilməz rəng birləşmələri diqqətəlayiq təcrübələr təqdim edir. Sosial və ekoloji şüurluluq dizaynlarda mənalı mesajların çatdırılmasını təmin edərkən, harmoniya və kontrast tarazlığı müxtəlif elementlərin birləşməsindən yaranan təəccüblü dizaynlara imkan verir. Bundan əlavə, ənənəvi və müasir sənətin əl işi və rəqəmsal dizaynın birləşməsi ilə sintezi fərdi və unikal estetika yaratmağa kömək edir. Bu innovativ yanaşmalar qrafik dizaynın sərhədlərini genişləndirir və tamaşaçılara unudulmaz təcrübələr təqdim edir.

Açar sözlər: qrafik dizayn, innovasiya, texnoloji inkişaf, minimalizm, типограfiya.

Qrafik dizayn texnologiyasının və cəmiyyətin daim dəyişən ehtiyaclarına uyğunlaşaraq inkişaf edən bir sahə kimi mühüm rol oynayır. İnnovativ aspektlər dizaynerlərə sərhədləri aşmağa, yaradıcılığı inkişaf etdirməyə və tamaşaçılara immersiv təcrübələr təqdim etməyə imkan verir. Müasir qrafik dizaynda bəzi görkəmli innovativ cəhətləri nəzərdən keçirək:

Dizayn sistemləri və bələdçiləri dizayn proseslərini və layihələrini idarə etmək üçün vacib alətlərdir. Yenilikçi dizaynerlər dizayn sistemləri və təlimatları yaratmaqla layihələrdə istifadə olunan elementlərin və üslubların ardıcılığını təmin etməyə çalışırlar. Bu, brendlərə öz şəxsiyyətlərini və vizual hekayələrini daha aydın şəkildə çatdırmağa kömək edir. Dizayn sistemləri dizayn dilini və onun komponentlərini bir araya gətirən hərtərəfli bələdçidir. Bu sistem rənglər, типограfiya, nişanlar, tərtibatlar və digər dizayn elementləri kimi komponentlər üçün standartları müəyyən edir. Beləliklə, müxtəlif layihələr üzərində işləyən dizaynerlər marka və ya məhsulun ardıcıl görünüşünə və hisslərinə sahib olurlar. O, həmçinin layihələrin daha sü-

rətlı və daha səmərəlı ıcrasına töhfə verır, çünkı dizayn sistemləri dizayn proseslərını sürətləndırır və təkrar ıstıfədə edılə bılen komponentlər təklıf edır [3, s.23].

Mobil uyğunluq və həssas dizayn bu gün qrafık dizayn dünyasında böyük əhəmiyyət kəsb edən mövzulardır. Mobil cihazların geniş ıstıfədəsi ıstıfədəçilərin müxtəlif ekran ölçüləri və cihazları vasitəsilə veb saytlara və proqramlara daxil olması deməkdir. Buna görə də, dizaynerlər ıstıfədəçilərin ıstənilən cihazda hamar və interaktiv təcrübəyə malik olmasını təmin etmək üçün mobil cihazlara uyğun və həssas dizayn yanaşmalarını qəbul edirlər.

Mobil uyğunluq o deməkdir ki, veb saytlar və proqramlar mobil cihazlarla uyğun gəlir. Yəni, ıstıfədəçilər mobil telefonlar və ya planşetlər kimi mobil cihazlarla asanlıqla daxil ola və məzmunla daxil ola bilərlər. Bu o deməkdir ki, veb saytlar və proqramlar mobil cihaz ekranlarına uyğunlaşdırılıb, naviqasiya ıstıfədəçi üçün əlverişlidir və toxunma ekranları üçün uyğun idarəetmə vasitələri təmin edilir.

Yaxşı qurulmuş və düşünülmüş animasiyalar və mikro qarşılıqlı əlaqə ıstıfədəçi təcrübəsinə müsbət təsir göstərən vacib dizayn elementləridir. Animasiyalar ıstıfədəçilərin veb saytlarda, proqramlarda və digər rəqəmsal platformalarda qarşılıqlı əlaqədə olduđu elementləri canlandırmaq üsuludur. Mikro-qarşılıqlı əlaqələr ıstıfədəçi bir hərəkəti yerinə yetirdikdə və ya müəyyən bir elementə diqqət yetirdikdə vizual və səsli şəkildə reaksiya verən kiçik qarşılıqlı təsirlərdir. Animasiyalar və mikro qarşılıqlı təsirlərin ıstıfədəçi təcrübəsinə verdiyi töhfələr haqqında danışaq. Canlı animasiyalar və mikro qarşılıqlı əlaqə ıstıfədəçinin diqqətini çəkir, məzmun və funksionallıq arasında asan yol təmin edir. Bu, ıstıfədəçiyə axtarıqlarını daha tez tapmağa və sayt və ya proqramla daha interaktiv əlaqə saxlamağa kömək edir. Cazibədar və xoş animasiyalar ıstıfədəçiləri saytda və ya tətbiqdə daha uzun saxlayır və ıstıfədəçi əlaqəsini artırır. Animasiyalar markanın hekayəsini təsirli şəkildə izah etmək üçün ıstıfədə edilə bilər. Vizual vasitələrlə brendin dəyərləri və şəxsiyyəti ıstıfədəçiyə çatdırıla və brendlə ıstıfədəçi arasında əlaqə yaradıla bilər. Mikro qarşılıqlı əlaqə ıstıfədəçinin hərəkətlərinə dərhal rəy verir və ıstıfədəçi təcrübəsinə daha məmnun edir [1, s.32].

Məlumatların vizuallaşdırılması və məlumat dizaynı böyük həcmdə məlumatların başa düşülən və effektiv şəkildə təqdim edilməsinin mühüm yoludur. İnkişaf edən texnologiya və məlumat analitikası ilə informasiya sahibləri (şirkətlər, tədqiqatçılar, qərar qəbul edənlər və s.) artıq daha çox məlumat əldə edə bilərlər. Bununla belə, bu məlumatları mənalı etmək və düzgün qərarlar qəbul etmək üçün vizual olaraq təqdim etmək vacibdir.

Məlumatların vizuallaşdırılması və məlumat dizaynının mühüm aspektləri bunlardır:

- a. Aydınlıq və effektivlik
- b. Sürətli və məlumatlı qərarlar
- c. Auditoriya kontekstində məna
- d. Qarşılıqlı əlaqə və kəşfiyyət

e. Sıqnallar və problemlərin aşkarlanması

f. Gizli əlaqələrin kəşfi

Tipoqrafiya və qrafik mətn dizaynı brendlərin kimliyini və xarakterini əks etdirən çox təsirli vasitədir. Mətn ünsiyyətdə mühüm rol oynayır və düzgün tipoqrafiya-dan istifadə edərək mətni vizual təcrübəyə çevirmək brendinizin və ya dizaynınızın qavranılmasını artırmağa bilər.

Fərqli tipoqrafiya üslubları brendin şəxsiyyətini əks etdirir və onun hədəf auditoriyası ilə emosional əlaqə yaratmağa kömək edə bilər. Tipoqrafiya seçimi brendinizin ciddi, şık, əyləncəli, ənənəvi və ya yenilikçi kimi aspektlərini vurğulaya bilər. Etkileyici tipoqrafiya və mətn redaktəsi mesajınızın daha çox cəlb edilməsinə səbəb ola bilər. Yaxşı düşünülmüş mətbəə mətni asanlıqla oxunaqlı, başa düşülən və yaddaqalan edə bilər. Mətn sənət əsəri kimi düşünmək dizaynın təsirli və orijinal olmasına kömək edə bilər. Mətn dizaynının vizual dilini yaradır və məzmununuzu daha cəlbəedici və cəlbəedici edir. Unikal tipoqrafiya üslubu, markanızı rəqiblərinizdən fərqləndirən mühüm amildir. Fərqli tipoqrafiyadan istifadə markanızın tanınmasını artırır və qalıcı təəssürat yaradır [2, s.22].

Minimalizm müasir qrafik dizaynda geniş istifadə olunan bir yanaşmadır və dizaynda istifadə olunan geniş məkanlar minimalizmin mühüm elementi hesab olunur. Bu dizayn tərzii təmiz və sadə estetika təklif edir, dizaynın lazımsız mürəkkəbliyini aradan qaldırır və vacib elementləri daha yaxşı vurğulayır.

Minimalist dizayn mesajı aydın və birmənalı şəkildə çatdırmağı hədəfləyir, yalnız əsaslardan istifadə edir. Boş yerlər və ya mənfi boşluqlar dizayn daxilində elementlər arasındakı məsafəni artırır və dizaynı daha geniş və mütəşəkkil göstərir. Eyni zamanda, boş yerlər vizual yorğunluğu azaldır, dizaynın daha uzun müddət yoxlanılmasına imkan verir. Minimalist dizayn istifadəçi təcrübəsinə də müsbət təsir göstərir. O, istifadəçilərə məzmunu daha asan başa düşməyə və axtarıqları məlumatı tez əldə etməyə kömək edir. O, istifadəçini lazımsız mürəkkəblilik əvəzinə rahatlaşdırır və diqqətini vacib olana yönəltməyə təşviq edən sadə və sadə interfeys təklif edir.

Divar sənəti və küçə sənəti son illərdə şəhər mənzərəsində və ictimai yerlərdə getdikcə daha çox yer tapır. Bu sənət üslubları, xüsusən də böyük şəhərlərdə və böyük şəhərlərdə, boş divarları rəngləndirərək, boz və monoton küçələri canlandıraraq və ətrafa bədii bir toxunuş gətirərək məşhurlaşır. Divar sənəti geniş miqyasda divarlarda çəkilmiş irimiqyaslı rəsmləri, rəsmləri və digər bədii ifadələri özündə birləşdirən bir termindir. Çox vaxt divarlar, strukturların kənarları, körpülər, tunel girişləri və buna bənzər ərazilər kimi ictimai yerlərdə rast gəlinir. Divar sənəti rəssamların yaradıcılıqlarını nümayiş etdirmək və cəmiyyətə mesajlar çatdırmaq üçün istifadə edə biləcəyi böyük bir kətan təqdim edir. Küçə sənəti isə daha geniş anlayışdır və müxtəlif ifadə formalarını ehtiva edir. Divar sənəti də küçə sənətinin bir hissəsidir, lakin küçə sənətinə qraffiti, stiker sənəti, posterləşdirmə, trafaret işi və s. Küçə sənətçiləri ətraf mühitlə qarşılıqlı əlaqədə olur, çox vaxt siyasi, sosial və ya ekoloji mesajlar verir, eyni zamanda öz bədii ifadələrini cəmiyyətə təqdim edirlər [4, s.20].

Yenilikçi qrafik dizaynerlər orijinal və cəlbedici əsərlər yaratmaq üçün bu üsulları rəqəmsal media və ənənəvi dizayn arasında birləşdirə bilirlər. Məsələn, rəqəmsal dizayn üsulları ilə yaradılan küçə sənəti əsərləri rəqəmsal olaraq hazırlanaraq divarlara əks oluna və ya çap olaraq istifadə edilə bilər. Eyni şəkildə, ənənəvi sənət materialları ilə yaradılan divar rəsmləri də rəqəmsal mühitdə rəqəmsallaşdırıla və sosial media kimi platformalarda paylaşıla bilər.

Bu cür əsərlər rəqəmsal və ənənəvi sənətin şəhər mənzərəsində bir araya gəlməsinə imkan verir və incəsənətin əlçatanlığını artırır. Bundan əlavə, bu cür iş cəmiyyətin daha geniş təbəqələrini cəlb etməyə və sənətin gücünü nümayiş etdirməyə kömək edə bilər. Bununla belə, təbii ki, ictimai yerlərdə küçə rəsmləri və divar rəsmləri üçün icazə almaq, ictimaiyyətdən və yerli hakimiyyət orqanlarından icazə almaq kimi hüquqi və etik məsələlər nəzərə alınmalıdır.

CƏDVƏL. Dizayn dünyasındakı bəzi tendensiyalar və onların populyarlığı haqqında cədvəl

Qrafik Dizayn Trendi	Təxmini populyarlıq dərəcəsi (%)
Virtual Reallıq (VR) və Artırılmış Reallıq (AR)	70
Hərəkətli Qrafika və Animasiya	85
Yenilikçi Şriftlər	80
Dinamik Rəng Qradientləri və Palitralar	75
UI/UX Dizaynı	90
Rəqəmsal İllüstrasiyalar	80
Davamlı Dizayn	65

Mənbə: “Qrafik Dizayn Trendləri 2023” – Adobe Blog

Nəticə

Müasir qrafik dizayn daim dəyişən və inkişaf edən bir sahədir. İnnovativ yanaşmalar dizayn dünyasını canlı saxlayır və dizaynerlərə öz yaradıcılıqlarını ifadə etməyə imkan verir. Rəqəmsal sənətin yüksəlişi, minimalist dizayn, tipografiyadan yaradıcı istifadə, təsvir və mətn integrasiyası kimi elementlər dizaynın təməl daşlarıdır. Eyni zamanda, retro toxunuşlar, illüstrasiya və animasiyadan istifadə, sosial məsuliyyət və ekoloji davamlılıq kimi mövzular müasir qrafik dizaynın müxtəlif aspektlərini təşkil edir.

Dizayn dünyasında hər gün yeni bir yenilik və ya tendensiya yarana bilər, buna görə də dizaynerlər öyrənməyə və inkişaf etməyə davam etməlidirlər. Orijinal və effektiv dizaynlar yaratmaq üçün müxtəlif fənlərdən ilham almaq və yeni texnologiyalara açıq olmaq vacibdir. Yaradıcılığın, texniki imkanların və mövcud tendensiyaların birləşməsi müasir qrafik dizayna dinamik və təsirli şəkildə inkişaf etməyə imkan verir.

Ədəbiyyat siyahısı:

1. Parra, E. və Carpio, M. (2017). Moda Virtual Reallıq: Moda Ünsiyyəti və Təhsili üçün İmmersiv Texnologiya. Moda Təcrübəsi.
2. Li, M., Kim, J. və Lennon, S. J. (2019). Moda pərakəndə satışında genişlənmiş reallıq və virtual reallıqdan istifadənin araşdırılması. Journal of Research in Interactive Marketing.
3. Ko, E., Kim, E. Y. və Kim, S. H. (2019). Onlayn Moda Pərakəndə Mağazasında Fərdiləşdirmə Təcrübəsi üçün Virtual Salonun Dizaynı. Davamlılıq.
4. Tönnieben, M. və Rumelin, J. (2019). Pərakəndə satışda genişlənmiş reallığın istifadəsi: Müştəri mərkəzli perspektiv. Pərakəndə satış və istehlakçı xidmətləri jurnalı.

Асифа Этибар кызы Насруллазаде ИННОВАЦИОННЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ В СОВРЕМЕННОМ ГРАФИЧЕСКОМ ДИЗАЙНЕ

Резюме: Инновационные аспекты современного графического дизайна в сочетании с технологическими разработками открывают новые перспективы в этой области. Увеличение цифрового изображения позволяет создавать интерактивные возможности с помощью таких технологий, как 3D-моделирование, дополненная и виртуальная реальность. Типографика переопределяется с помощью уникальных шрифтов и типографской иерархии, которые подчеркивают смысл и эмоции. В то время как минимализм проясняет общение с помощью четких линий и простых цветовых палитр, иммерсивное использование цвета и неожиданные цветовые комбинации обеспечивают замечательные впечатления. Социальная и экологическая осведомленность гарантирует, что значимые сообщения передаются в дизайне, а баланс гармонии и контраста позволяет создавать яркие дизайны, возникающие из комбинации различных элементов. Кроме того, синтез традиционного и современного искусства с сочетанием ручной работы и цифрового дизайна помогает создать личную и уникальную эстетику. Эти инновационные подходы раздвигают границы графического дизайна и дарят зрителям незабываемые впечатления.

Ключевые слова: графический дизайн, инновации, технологическое развитие, минимализм, типографика

Asif Etibar gizi Nasrullazade INNOVATIVE DIRECTIONS IN MODERN GRAPHIC DESIGN

Summary: Innovative aspects of modern graphic design combined with technological developments offer new perspectives in this field. Digital image augmentation enables the creation of interactive experiences with technologies such

as 3D modeling, AR, and VR. Typography is being redefined with unique typefaces and typographic hierarchy that emphasize meaning and emotion. While minimalism clarifies communication with clean lines and simple color palettes, the immersive use of color and unexpected color combinations provide remarkable experiences. Social and environmental awareness ensures that meaningful messages are conveyed in the designs, while the balance of harmony and contrast allows for striking designs that emerge from the combination of different elements. In addition, the synthesis of traditional and modern art with a combination of handmade and digital design helps to create a personal and unique aesthetic. These innovative approaches push the boundaries of graphic design and provide viewers with unforgettable experiences.

Key words: graphic design, innovation, technological development, minimalism, typography

Məqalənin redaksiyaya daxil olma tarixi: 31.10.2023